

คู่มือการปฏิบัติงาน ของครูและบุคลากรทางการศึกษา

โรงเรียนบ้านห้วยปูน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต ๒

คำนำ

การจัดทำคู่มือในการปฏิบัติงานโรงเรียนบ้านห้วยพุน จัดทำเพื่อเป็นแนวปฏิบัติในการปฏิบัติงานในการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เป็นระบบให้เป็นระบบ เพื่ออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานให้เป็นไปด้วยความสะดวก รวดเร็ว ประหยัดเวลาและงบประมาณ ทำให้มีประสิทธิภาพในการจัดการภาระงาน และงานบริหารงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

กรรมการบริหารโรงเรียนบ้านห้วยพุน หวังว่าคู่มือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงานแก่บุคลากรภายในโรงเรียนบ้านห้วยพุน ในการทำภารกิจให้บรรลุเป้าหมายในการปฏิบัติงาน

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทบาทหน้าที่ของครูและบุคลากรของโรงเรียนบ้านห้วยพูนและผู้ที่เกี่ยวข้อง	๓
ผู้อำนวยการโรงเรียน	๓
ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน	๓
บทบาทหัวหน้ากลุ่มสาระ	๓
บทบาทครูในฐานะผู้สอน	๓
บทบาทครูในฐานะผู้สอน	๓
บทบาทหน้าที่ของครูประจำชั้น	๔
บทบาทคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา	๔
คุณสมบัติอันพึงประสงค์	๕
ระเบียบการแต่งกายของข้าราชการครู	๕
ระเบียบการแต่งกายนักเรียน	๕
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	๖
โครงสร้างเวลาเรียน	๗

บทบาทหน้าที่ของครูและบุคลากรของโรงเรียนบ้านห้วยพุนและผู้ที่เกี่ยวข้อง

ผู้อำนวยการโรงเรียน

บริหารงานให้เป็นไปตามกฎระเบียบของทางราชการและระเบียบของโรงเรียนตามความเห็นชอบของสถานศึกษา และเน้นการบริหาร นิเทศ ติดตามกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูทั้งในและนอกห้องเรียนแบบโค้ช (Coaching & Monitoring Model)

บทบาทหัวหน้ากลุ่มสาระ

- ให้ข้อเสนอแนะ และประเมินผลการจัดทำโครงการสอนของครูในกลุ่มสาระวิชาที่เกี่ยวข้อง
- ประสานงานการกำหนดหนังสือประกอบการเรียน แบบฝึกหัดเสริมทักษะในกลุ่มสาระวิชาที่เกี่ยวข้อง
- วางแผนกิจกรรมโครงการส่งเสริมการเรียนรู้ (ครูผู้สอน) ในกลุ่มสาระ
- ประเมินผลการดำเนินงานด้านการเรียนการสอนของครูในกลุ่มสาระตามที่โรงเรียนกำหนด
- ให้ข้อเสนอแนะกับผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการโรงเรียนในด้านการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ
- ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ผู้อำนวยการโรงเรียนมอบหมาย

บทบาทครูในฐานะผู้สอน

มีบทบาทหน้าที่ตามตารางมาตรฐานภาคปฏิบัติงานที่กำหนด โดยมีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นวางแผน (Plan)

- จัดทำโครงการสอน โครงการทำงานแต่ละภาคเรียน
- จัดทำรายการสอนรายสัปดาห์ (Week Plan) และปฏิทินปฏิบัติงาน
- วางกรอบการประเมิน

ขั้นลงมือปฏิบัติ (Do)

- ปฏิบัติงานตาม Week Plan และปฏิทินปฏิบัติงาน
- ตรวจสอบการทำงานในแต่ละ Week Plan เพื่อปรับปรุงแก้ไขและปรับ Week Plan ในลำดับถัดไป
- นักเรียนเก่ง (พฤติกรรมเด่น) วางรายการปฏิบัติเพื่อสนับสนุน
- นักเรียนอ่อน (พฤติกรรมด้อย) วางรายการปฏิบัติเพื่อปรับปรุงแก้ไข
- ประเมินภาพรวม

ขั้นตรวจสอบ (Check)

- ประเมินภาพรวม

ขั้นนำผลงานประเมินปรับปรุง (Action)

- เขียนรายงานผลการปฏิบัติงาน
- สัมมนาผลการทำงานเพื่อวางแผนในภาคเรียนถัดไป

บทบาทหน้าที่ของครูประจำชั้น

- วางแผนและจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน เพื่อให้ผู้เรียนเป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนด
  - อบรม ดูแลนักเรียนในความรับผิดชอบ ให้อยู่ในระเบียบวินัยของโรงเรียนและควบคุมความประพฤติที่ไม่พึงประสงค์
  - พบปะนักเรียนที่รับผิดชอบและดูแลนักเรียนขณะเข้าแถวตอนเช้าทุกเช้า
  - ประสานงานกับผู้ปกครองนักเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อหาทางแก้ไขปัญหานักเรียนที่รับผิดชอบตลอดจนรายงานพฤติกรรมนักเรียนให้ผู้เกี่ยวข้องและผู้บังคับบัญชาเพื่อแก้ปัญหาต่อไป
  - สำรวจการมาเรียน ขาดเรียน ตลอดจนรวบรวมสถิติ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนที่รับผิดชอบ และจัดทำสมุดรายงานประจำตัวนักเรียน (ป.พ.) ประเมินผลคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามบทบาทที่ได้รับมอบหมาย
  - สอดส่องดูแลและให้คำปรึกษาแก่นักเรียนที่รับผิดชอบอย่างสม่ำเสมอ
  - ควบคุมดูแลนักเรียนทำความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของห้องเรียนและบริเวณพื้นที่ตามที่โรงเรียนกำหนด
  - ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ผู้อำนวยการโรงเรียนมอบหมาย

บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา

- กำกับการดำเนินการของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับกฎหมาย กฎระเบียบ ประกาศ คำสั่ง และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น
- ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการกิจการด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา
- มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล สำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาตามที่กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษากำหนด
- ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะผู้ช่วยสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

คุณสมบัติอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.๒๕๕๑ กำหนดให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๘ ประการ สถานศึกษาสามารถกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติมให้สอดคล้องตามบริบทและจุดเน้นของตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

๒. ซื่อสัตย์สุจริต

๓. มีวินัย

๔. ใฝ่เรียนรู้

๕. อยู่อย่างพอเพียง

๖. มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. รักความเป็นไทย

๘. มีจิตสาธารณะ

ระเบียบการแต่งกายของข้าราชการครู

โรงเรียนบ้านห้วยพูน

วันจันทร์	ชุดข้าราชการ (ชุดกากี)
วันอังคาร	ชุดผ้าไทยหรือผ้าไหม
วันพุธ	ชุดสุภาพ/ชุดกีฬา/ชุดทีมโรงเรียน
วันพฤหัสบดี	ชุดลูกเสือ-เนตรนารี
วันศุกร์	ชุดสุภาพ/ชุดกีฬา/ชุดทีมโรงเรียน

ระเบียบการแต่งกายของนักเรียน

โรงเรียนบ้านห้วยพูน

วันจันทร์	ชุดนักเรียน
วันอังคาร	ชุดนักเรียน
วันพุธ	ชุดโรงเรียนดีศรีตำบล
วันพฤหัสบดี	ชุดลูกเสือ-เนตรนารี
วันศุกร์	ชุดพลະສີຟ້າ

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ ๕ ประการ ดังนี้

๑. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

๒. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรค ต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

๕. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้ เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสารการทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

โครงสร้างเวลาเรียน
โครงสร้างเวลาเรียนระดับประถมศึกษา

*****

กลุ่มสาระการเรียนรู้/กิจกรรม	เวลาเรียน					
	ระดับประถมศึกษา					
	ป.๑	ป.๒	ป.๓	ป.๔	ป.๕	ป.๖
● กลุ่มสาระการเรียนรู้						
ภาษาไทย	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๑๖๐	๑๖๐	๑๖๐
คณิตศาสตร์	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๑๖๐	๑๖๐	๑๖๐
วิทยาศาสตร์	๔๐	๔๐	๔๐	๘๐	๘๐	๘๐
● วิทยาการคำนวณ(คอม)	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	๔๐	๔๐	๔๐	๘๐	๘๐	๘๐
ประวัติศาสตร์	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐
สุขศึกษาและพลศึกษา	๔๐	๔๐	๔๐	๘๐	๘๐	๘๐
ศิลปะ	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐
การงานอาชีพและเทคโนโลยี	๔๐	๔๐	๔๐	๘๐	๘๐	๘๐
ภาษาต่างประเทศ	๑๖๐	๑๖๐	๑๖๐	๘๐	๘๐	๘๐
รวมเวลาเรียน (พื้นฐาน)	๘๔๐	๘๔๐	๘๔๐	๘๔๐	๘๔๐	๘๔๐
● กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐
○ กิจกรรมแนะแนว	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐
○ กิจกรรมนักเรียน						
- ลูกเสือ เนตรนารี	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐
- ชุมนุมคุณธรรมจริยธรรม	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐
○ กิจกรรมเพื่อสังคมและ	(๑๐)	(๑๐)	(๑๐)	(๑๐)	(๑๐)	(๑๐)
สาธารณประโยชน์						
● รายวิชา/กิจกรรม	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐
- หน้าที่พลเมือง	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐
- ภาษาอังกฤษเสริมทักษะ	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐
การพูด						
รวมเวลาทั้งหมด	๑,๐๘๐	๑,๐๘๐	๑,๐๘๐	๑,๐๘๐	๑,๐๘๐	๑,๐๘๐

หมายเหตุ ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ บูรณาการกับ ๘ กลุ่มสาระ โครงการ/วัน
สำคัญ บำเพ็ญประโยชน์วิชาลูกเสือ เนตรนารี ร่วมกิจกรรมกับองค์กรอื่น

โครงสร้างเวลาเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

*****

กลุ่มสาระการเรียนรู้/กิจกรรม	เวลาเรียน		
	ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น		
	ม.๑	ม.๒	ม.๓
● กลุ่มสาระการเรียนรู้			
ภาษาไทย	๑๒๐ (๓นก.)	๑๒๐ (๓นก.)	๑๒๐ (๓นก.)
คณิตศาสตร์	๑๒๐ (๓นก.)	๑๒๐ (๓นก.)	๑๒๐ (๓นก.)
วิทยาศาสตร์	๑๒๐ (๓นก.)	๑๒๐ (๓นก.)	๑๒๐ (๓นก.)
● วิทยาการคำนวณ	๔๐ (๑นก.)	๔๐ (๑นก.)	๔๐ (๑นก.)
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	๑๒๐ (๓นก.)	๑๒๐ (๓นก.)	๑๒๐ (๓นก.)
● ประวัติศาสตร์	๔๐ (๑นก.)	๔๐ (๑นก.)	๔๐ (๑นก.)
● ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม	๘๐ (๓นก.)	๘๐ (๓นก.)	๘๐ (๓นก.)
เศรษฐศาสตร์ ภูมิศาสตร์			
สุขศึกษาและพลศึกษา	๘๐ (๒นก.)	๘๐ (๒นก.)	๘๐ (๒นก.)
ศิลปะ	๘๐ (๒นก.)	๘๐ (๒นก.)	๘๐ (๒นก.)
การทำงานอาชีพและเทคโนโลยี	๘๐ (๒นก.)	๘๐ (๒นก.)	๘๐ (๒นก.)
ภาษาต่างประเทศ	๑๒๐ (๓นก.)	๑๒๐ (๓นก.)	๑๒๐ (๓นก.)
รวมเวลาเรียนรายวิชาพื้นฐาน	๘๘๐ (๒๒นก.)	๘๘๐ (๒๒นก.)	๘๘๐ (๒๒นก.)
● กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	๑๒๐ (๓นก.)	๑๒๐ (๓นก.)	๑๒๐ (๓นก.)
○ กิจกรรมแนะแนว	๔๐	๔๐	๔๐
○ กิจกรรมนักเรียน			
- ลูกเสือ เนตรนารี	๔๐	๔๐	๔๐
- ชุมนุมคุณธรรมจริยธรรม	๓๐	๓๐	๓๐
○ กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	(๑๐)	(๑๐)	(๑๐)
รายวิชาเพิ่มเติม/กิจกรรม			
- งานช่าง		๘๐	
- ภาษาอังกฤษเสริมทักษะการพูด	(หลักสูตรด้านทฤษฎี)	๘๐	
- หน้าที่พลเมือง		๔๐	
รวมเวลาเรียนทั้งหมด	ไม่น้อยกว่า ๑, ๒๐๐ ชั่วโมง/ปี		

หมายเหตุ ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ บูรณาการกับ ๘ กลุ่มสาระ

โครงการ/วันสำคัญ บำเพ็ญประโยชน์วิชาลูกเสือ เนตรนารี ร่วมกิจกรรมกับองค์กรอื่น

โรงเรียนบ้านห้วยพุน